

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

โดย

กองการศึกษา เทศบาลตำบลหัวสำโรง

อำเภอแกลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 57 รัฐต้อง (1) อนุรักษ์ พื้นฟู และ ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรี เกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมตามยุค

กองการศึกษา เทศบาลตำบลหัวสำโรง ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ของท้องถิ่นตนเอง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน ให้คนในท้องถิ่น ร่วมกัน สืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ และ มีประโยชน์ให้คงไว้ ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน อนุรักษ์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ทางด้านการศึกษา ให้กับ นักเรียน นักศึกษา เด็ก เยาวชน และประชาชน และสาธารณชนโดยทั่วไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
๒. เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเองและร่วมสานต่อให้คงอยู่สืบไป
๓. เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

การกำหนดขอบข่ายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ได้กำหนดขอบข่ายของภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม หมายถึง การผสมผสานการเกษตรและเทคโนโลยีโดยพัฒนาบน พื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม รวมทั้งความสามารถในกาแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ภูมิปัญญาด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม การถ่ายทอดความรู้ดั้งเดิมเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
๓. ภูมิปัญญาด้านการจัดการ สวัสดิการและธุรกิจชุมชน หมายถึง การใช้คุณธรรมและจริยธรรมในด้านการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
๔. ภูมิปัญญาด้านการรักษาโรคและการป้องกัน หมายถึง การสืบทอดความรู้ดั้งเดิม และการประยุกต์ใช้ความเชื่อท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองด้านสุขภาพอนามัย
๕. ภูมิปัญญาด้านการผลิตและการบริโภค หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแปรรูปและการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างผลิตเพื่อการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัดและเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้กำหนดฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อดำเนินการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA) ดังนี้

๑. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกลั่นกรอง/การแปรรูป/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน,เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

๒. ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน,งานแกะหนังตะลุง,งานทอผ้าด้วยมือ,งานเย็บปักถักร้อย,การทำหัวโขน เป็นต้น

๓. ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการเช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป,การแปรรูปสิ่งต่างๆ จากยางพารา เป็นต้น

๔. ด้านการแพทย์ไทย คือภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย , การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค เป็นต้น

๕. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า , การสืบชะตาแม่น้ำ ,การทำแนวปะการังเทียม , การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

๖. ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม , ประติมากรรม ,นาฏศิลป์,ดนตรี,ทัศนศิลป์,คีตศิลป์,การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ

๗. ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

๘. ด้านอื่นๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

ประเภทของภูมิปัญญาไทย

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งสาขาหรือประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๑๑ สาขา ดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรม
๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๓. สาขาการแพทย์แผนไทย
๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน
๖. สาขาสวัสดิการ
๗. สาขาศิลปกรรม
๘. สาขาการจัดการองค์กร
๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม
๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี
๑๑. สาขาการศึกษา

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๗ ประเภท ดังนี้

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรกรรม การเกษตรผสมผสาน

การทำเกษตรผสมผสานหมุนเวียน ช่วยให้ชาวบ้านสามารถใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถลดรายจ่ายในการซื้อวัตถุดิบในการประกอบอาหาร มีความมั่นคงทางด้านรายได้อย่างต่อเนื่อง จากการขายผลผลิตทางการเกษตร มีความมั่นคง และมีอิสระในการใช้ชีวิต ลดการพึ่งพาจากภายนอก ใช้แรงงานในการทำเกษตรจากครัวเรือน อาศัยช่วยกันทำคนละไม้คนละมือ มีบุคคลต้นแบบหลายคนที่มีภูมิปัญญาด้านนี้

นายชำนาญ ชะลาซล

“มีความคิดต่าง มากด้วยสมุนไพร”

เป็นเกษตรกรรกรารมณ์ดี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 65 หมู่ 7 ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา ชุมชนตำบลหัวสำโรง ที่หลายๆคนเรียกกันว่า “ลุงนาญ” เป็นเกษตรกรคนหนึ่งที่มีการปลูกพืชแบบผสมผสาน ภายในบ้าน ประกอบด้วย ผัก ผลไม้ พืชสวนครัว สมุนไพรจำนวนมาก ภายในบริเวณบ้าน

“ความคิดต่าง” ลุงนาญเป็นคนชอบทดลองทำทุกอย่าง รักบ้านเกิด ในพื้นที่สวนของลุงจะปลูกพืชต่างๆ หลายชนิด ผสมผสานกัน ทั้งเดือนลุงจะมีพืชหมุนเวียนให้เพิ่มรายได้ได้ตลอดเวลา ประกอบด้วย ลุงนาญเป็นคนช่างคิด ช่างสังเกต มักมีความคิดต่างจากคนอื่นทั่วไป จนทำให้สวนของลุงเป็น แหล่งสมุนไพร ที่สำคัญ

พืชหมุนเวียนแบบผสมผสาน/สมุนไพร

โพล

พลู

กระสัง

โตไม่รู้ล้ม

ในสวนของลุงชำนาญยังมีการทำ ถังหมักชีวภาพ เพื่อเป็นปุ๋ยเนื่องจากลุงน้อยใจกับต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืชซึ่งเป็นต้นทุนระยะยาว และเกิดความจำเป็นที่ต้องใช้เพิ่มขึ้น บางครั้งคิดว่า ได้กำไร แต่ต้องมาแบกรับภาระต้นทุนด้านนี้ไว้อย่างมาก ลุงชำนาญจึงคิดทำน้ำหมักใช้ในครัวเรือนเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีและรายได้ก็เพิ่มขึ้นตามมา

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านการเกษตรกรรม การเกษตรผสมผสาน

นางปราณีต สำเร็จ

“พอเพียง คุ่มค่า เพิ่มพูน”

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 137/1 หมู่ 7 ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา ชุมชนตำบลหัวสำโรง ที่หลายๆคนเรียกท่านว่า “ครูปราณีต” เป็นเกษตรกรคนหนึ่งที่มีการปลูกพืชแบบผสมผสาน ภายในบ้าน ประกอบด้วย ผัก ผลไม้ พืชสวนครัว สมุนไพรจำนวนมาก ภายในบริเวณบ้าน

การทำเกษตรแบบผสมผสาน หมุนเวียนระหว่างพืชผักสวนครัว

ในแต่ละวัน ครูปราณีตยังคงอยู่ในสวนที่เป็นเกษตร ผสมผสาน ประกอบไปด้วย มะม่วง ผักสวนครัว จำนวนมาก ครูปราณีตใช้ชีวิตอยู่แต่ในสวนอย่างมีความสุข ใช้พื้นที่ได้อย่างคุ้มค่า ทำให้เกิด มูลค่าเพิ่มพูน กลายเป็นรายได้เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ครูปราณีตคิดเสมอว่า อาชีพเกษตรนั้น เมื่อลงมือทำไปแล้ว ไข่จะปล่อยทั้งปล่อยวางไปได้แต่จะต้องหมั่นดูแลเอาใจใส่ ประคบประหงมไม่ต่างจากการเลี้ยงดูบุตรหลาน

หลักที่ครูปรารถนาใช้คือ“พอเพียง คุ่มค่า เพิ่มพูน”

ในชีวิตการทำเกษตรแบบผสมผสานของครูประณีต จะแบ่งแปลงในสวนของตนเอง เพื่อทำ เกษตรหมุนเวียน เพื่อสร้างความคุ้มค่าภายในสวน และให้สวนมีรายได้ที่เพิ่มพูนขึ้น อาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงที่ว่า มีการแบ่งพื้นที่ปลูกพืชหลายชนิด ก่อให้เกิดรายได้ต่อครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์ไทย

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแพทย์แผนไทย ภูมิปัญญาไทยในการป้องกันและรักษาสุขภาพของคน ในชุมชนที่สามารถพึ่งตนเองทางด้านสุขภาพ และอนามัย ได้แก่ การใช้สมุนไพร การนวดแผนโบราณ การประคบสมุนไพร การอบสมุนไพร การใช้สมุนไพรไทย เยาวชนชุมชนหัวสำโรง ได้แนวคิดจากคำบอกเล่าของคุณตาคุณยายเวลาไปนวดให้ท่าน ได้มีการ พูดคุยกัน จนทำให้รู้ว่า สมุนไพรใกล้ๆ ตัวเรานี้ มีอยู่มากมาย และมีสรรพคุณเป็นยาสมุนไพรที่ใช้ป้องกัน บำบัด และรักษาสุขภาพได้เป็นอย่างดี ที่สำคัญรุ่นเยาวชนรุ่นพี่เคยใช้ ใบหนาดประคบให้กับผู้ที่ป่วยเป็นอัมพาต เดินไม่ได้มา ๒ ปี กลับมาเดินได้อีกครั้ง ซึ่งสมุนไพรที่นำมาได้แก่ ขี้เหล็ก ตะไคร้หอม ใบเตย ใบหม่อน มะรุม ขมิ้น และไพล โดยศึกษา ค้นคว้า อาศัยเทคโนโลยีทั้งเก่าและใหม่ ผสมผสานกันไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะนำศักยภาพและความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร ที่มีสรรพคุณที่ใช้ป้องกัน บำบัด และรักษาโรคที่ชัดเจน ปลอดภัย ใช้ประโยชน์ได้จริง ออกเผยแพร่เพื่อการอยู่ดีมีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ของประชาชน ผลิตภัณฑ์สมุนไพร มีดังนี้ ประเภทน้ำมัน เช่น น้ำมันไพล น้ำมัน ตะไคร้หอม น้ำมันเหลือง และน้ำมันขมิ้น ประเภทยาหม่อง เช่น ยาหม่อง ไพล ยาหม่องตะไคร้หอม ยาหม่องขมิ้น และยาหม่องสมุนไพร ไพล ประเภทชา ใบหม่อน ชาขี้เหล็ก ชาใบเตย ชาใบมะรุม และทำสมุนไพรลูกประคบ และประเภทไฉยุ่ง เช่น ทราญสมุนไพรไฉยุ่ง และน้ำสมุนไพรฉีด ไฉยุ่ง

บุคคลต้นแบบที่มีภูมิปัญญาด้านนี้

นางอรรณพร วรรณทน

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๕ หมู่ ๒ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ชุมชนหัวสำโรง ที่หลายๆคนเรียกท่านว่า “ป้าส้มลิ้ม”

หัตถบำบัด-การนวดไทย

จากกล่าวได้ว่าเยาวชนชุมชนหัวสำโรงได้แนวคิดจากการเห็น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า และมีอาการปวดเมื่อย จากการตรากตรำ ทำงานหนัก รับจ้างเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ลูกๆ เยาวชนจึง มีจิตสำนึกในคุณธรรมของลูก คือ มีความกตัญญู กตเวที และตอบแทนคุณด้วยการดูแลปรนนิบัติการกินอยู่ เอาใจใส่ ช่วยเหลือท่านเจ็บป่วย และช่วยคลายความปวดเมื่อยให้ท่านโดยการ "นวด" ซึ่งการนวดแผนโบราณเป็นวิชา แพทย์แผนไทยแขนงหนึ่ง ที่รักษาอาการปวดเมื่อยตามร่างกายได้เป็นอย่างดี จึงได้ศึกษาการนวดแผนโบราณ กับภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและจริงจัง นอกจากน าสมุนไพรมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ แล้ว เยาวชนชุมชนหัวสำโรงยังได้จัดทำโครงการสานสายใย ใส่ใจคนรอบข้าง เป็นโครงการเกี่ยวกับการนวด โดยมีทั้งหัตถบำบัด การประคบ ด้วยสมุนไพร และการอบสมุนไพร

การประคบสมุนไพร

การประคบสมุนไพร เป็นวิธีการบำบัดรักษาของการแพทย์แผนไทยซึ่งสามารถนำไปใช้ควบคู่กับ การนวดไทยโดยการประคบหลังจากการนวดไทย ประโยชน์ของการประคบสมุนไพร บรรเทาอาการปวดเมื่อย ลด การอักเสบของกล้ามเนื้อหรือบริเวณข้อต่อต่างๆ ลดอาการเกร็งของกล้ามเนื้อ ช่วยกระตุ้นหรือเพิ่มการไหลเวียนโลหิต ช่วยให้เนื้อเยื่อพังผืดคลายตัว ลดการติดขัดของข้อต่อบริเวณที่ประคบ

การอบสมุนไพร

การอบสมุนไพร เป็นวิธีการบำบัด และบรรเทาอาการของโรคของการแพทย์แผนไทย โรคหรืออาการที่สามารถบำบัดรักษาได้ด้วยการอบสมุนไพร มีดังนี้ โรคภูมิแพ้ที่ไม่รุนแรง ความดันโลหิตสูง เป็นหวัดเรื้อรัง อัมพฤกษ์ - อัมพาต ในระยะเริ่มแรก ปวดเมื่อยตามร่างกายทั่วไป กรณีที่มีอาการเวียนศีรษะ หน้ามืดร่วมด้วย ไม่ควรทำการอบสมุนไพร

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหัตถกรรม

บุคคลต้นแบบที่มีภูมิปัญญาด้านนี้

นางประณีต สำเร็จ

เจ้าของเรื่อง : อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 137/1 หมู่ 7 ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา ชุมชนตำบลหัวสำโรง ที่หลายๆคนเรียกท่านว่า “ครูปราณีต” เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ด้านหัตถกรรม ภูมิปัญญาการจักสาน เช่น สานกระเป่า หมวก ตะกร้า สิ่งที่จะทำให้งานออกมาดีนั้น จะต้องมีความตั้งใจ มีมานะอดทน มีความชำนาญ ภูมิปัญญาของปราชญ์ชาวบ้าน การจักสาน เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชีวิตมนุษย์มาช้านานจัดเป็นงานหัตถกรรมที่เก่าแก่ที่สุดประเภทหนึ่ง และแบบใช้เส้นพลาสติกเพื่อสนองประโยชน์ใช้สอย การดำรงชีวิตของมนุษย์จะใช้ช่วงเวลาว่างหลังจากการทำไร่ทำนา เลือกใช้ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น มาผลิตงานหัตถกรรม ด้วยใจรัก เพื่อความสุข ความ เพลิดเพลิน ตลอดจนสนองประโยชน์ใช้สอยต่อตนเองและครอบครัว และวิวัฒนาการเรื่อยมาจาก คนรุ่นหนึ่ง ไปยังอีกรุ่นหนึ่งต่อกันไป เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุด มีการพัฒนารูปแบบ ผลิตภัณฑ์ ให้สวยงาม นำใช้ในการอุปโภคบริโภค หรือใช้สอยในพิธีกรรมทางศาสนาและ วัฒนธรรม

ผลงานด้านหัตถกรรม

ผลงานด้านหัตถกรรมการแกะสลักผลไม้

“ครูปราณีต” เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ด้านหัตถกรรม ภูมิปัญญาการจักสาน
แล้วยังเก่งในด้านฝีมือเรื่องการแกะสลักผลไม้อีกด้วย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหาร

บุคคลต้นแบบที่มีภูมิปัญญาด้านนี้

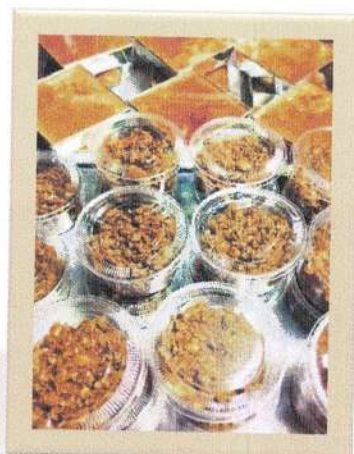
นางมณี จันทรร

เจ้าของเรื่อง : อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 22/2 หมู่ 1 ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา

ขนมไทยแม่มณี เป็นธุรกิจด้าน ขนมไทย ที่ได้ดำเนินงานมากกว่า 40 ปี ที่มีชื่อเสียงของตำบลหัวสำโรง ตั้งแต่รุ่นแรกคือ คุณแม่ประกอบ มาจนถึงรุ่นลูกคือ คุณมณี (เน้ย) ที่เป็นผู้รับช่วงกิจการ จึงเป็นที่มาของชื่อ "ขนมไทยแม่มณี" ขนมหัวผักกาด เป็นที่ภาคภูมิใจที่ยังคงรักษาวิธีการผลิตตามสูตรดั้งเดิมประจำท้องถิ่น

ผลงานด้านอาหาร(ขนมไทย)

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหาร

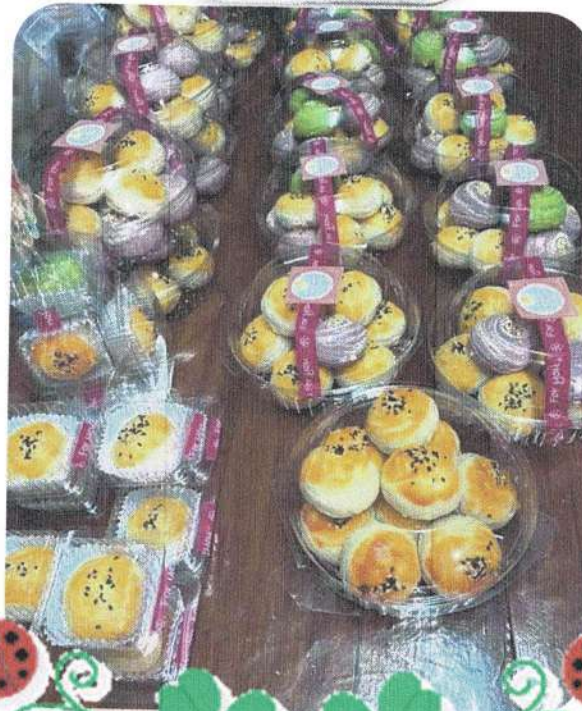

นางพจนา สิวรรณภาโส

เจ้าของเรื่อง : อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 9 หมู่ 2 ต.หัวสำโรง อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา :ซึ่งได้ทำขนมเปี๊ยะขายในชุมชนและเป็นวิทยากรในการอบรมฝึกอาชีพให้กับคนในชุมชนอีกด้วย

ผลงานด้านอาหาร(ขนมไทย)

**ทะเบียนแหล่งเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทศบาลตำบลหัวสำโรง**

ภาพถ่าย	รายละเอียด	ชื่อ-สกุล	สถานที่ตั้ง
	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน ผลิตภัณฑ์ ขนมเปียะกุหลาบ	นางพจนา ลีวรรณภาโส	บ้านเลขที่ ๙ หมู่ ๒ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน หัตถกรรม แกะสลักผลไม้	นางปราณีต สำเร็จ	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บ้านภูมิเจริญ หมู่ ๒ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน เกษตรกรรม ไร่นาสวนผสม	นายชำนาญ ชะลาชล	บ้านเลขที่ ๕๘ หมู่ ๗ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน เกษตรกรรม การปลูกข้าว	นางรุจี เชื้อดวงมุข	บ้านเลขที่ ๔๘ หมู่ ๑๒ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานประดิษฐ์ บายศรี/งานกระถาง (ด้วยใบตอง)	นางวันทนา สำเร็จ	บ้านเลขที่ ๕ หมู่ ๒ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ทะเบียนแหล่งเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทศบาลตำบลหัวสำโรง

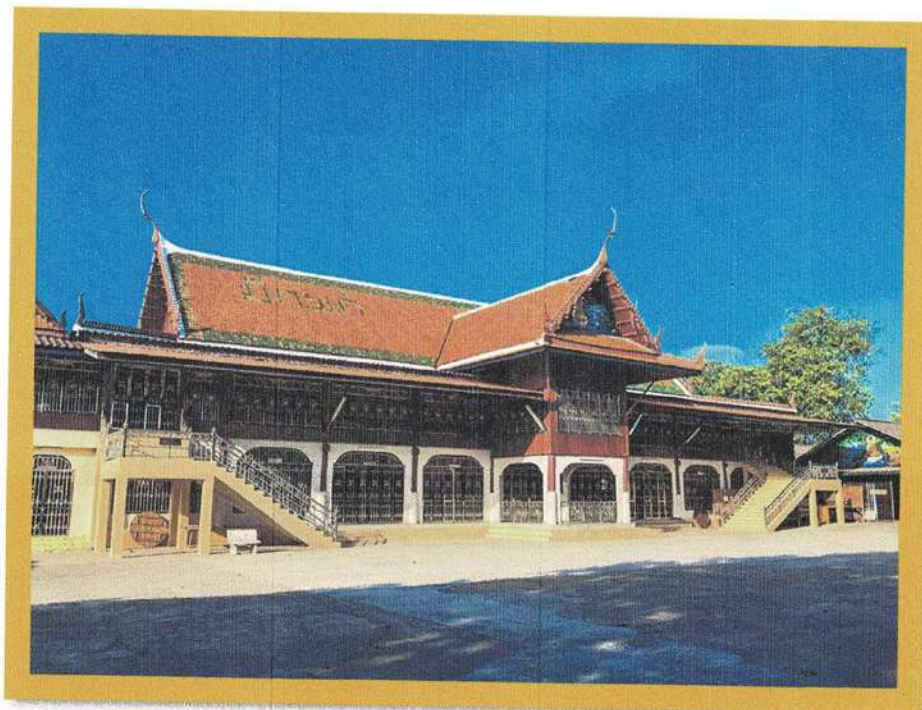
ภาพถ่าย	รายละเอียด	ชื่อ-สกุล	สถานที่ตั้ง
	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน สัตว์	นายเพชร สมบุษ	บ้านเลขที่ ๓๔/๑ หมู่ ๗ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน พืช	นางเพ็ญศรี นพเกตุ	บ้านเลขที่ ๖๒ หมู่ ๑ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน งานถัก และสาน	นางก้าน สำเร็จ	บ้านเลขที่ ๔๓ หมู่ ๔ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน จักสาน	นางธรร พงษ์เจริญ	บ้านเลขที่ ๑๓ หมู่ ๓ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ข้อมูลด้านศาสนา

ลำดับที่	ชื่อวัด	ที่อยู่	ชื่อเจ้าอาวาส (ปัจจุบัน)	จำนวน พระสงฆ์	จำนวน สามเณร
๑	วัดหัวสำโรง	หมู่ที่ ๒ ตำบลหัวสำโรง	พระอธิการสุทิน ปณณภาโร	๑๕ รูป	-
๒	วัดอ่าวช้างไล่	หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวสำโรง	พระครูอดุลวรรักษ์	๙ รูป	-

วัดหัวลำโพง

โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข :
ตำบลหัวลำโพง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัดอ่าวช้างไล่

โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข :
ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อมูลปฏิทินกิจกรรมประจำปี วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกิจกรรมด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยว

วัน/เดือน/ปี ที่จัดกิจกรรม (โปรดระบุให้ ชัดเจน)	ชื่อกิจกรรม/ งานประเพณี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม (โปรดระบุความเป็นมา/ ความสำคัญอย่างย่อ และกิจกรรม)	บุคคล/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ (โปรดระบุให้ชัดเจน)	หมายเหตุ
๓๑ ธ.ค.-๑ ม.ค. ของทุกปี	โครงการทำบุญตักบาตรวัน ขึ้นปีใหม่	ณ สำนักงานเทศบาล ตำบลหัวสำโรง	ประชาชนร่วม ฟังธรรม ทำบุญ ตักบาตร ข้าวสาร อาหารแห้ง	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	
ก.พ.	โครงการจัดงานสืบสาน ประเพณีขึ้นเขาเผาข้าวหลาม ตำบลหัวสำโรง	-วัดหัวสำโรง หมู่ที่ ๒	จัดกิจกรรมให้ชุมชน ร่วมเผาข้าวหลามเพื่อ สืบสานประเพณีท้องถิ่นและการละเล่นต่างๆ	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	
มี.ค.	วันมาฆบูชา	-วัดหัวสำโรง -วัดอ่าวช้างไล่	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ เวียนเทียน	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	
เม.ย. ของทุกปี	บวชบรรพชาสามเณร	วัดเนินไร่	จัดพิธีบรรพชา อุปสมบท เพื่อส่งเสริมทำ บุญพระพุทธรูปศาสนา	วัดเนินไร่	
๑๓ -๑๖ เม.ย.	ประเพณีสงกรานต์	-วัดหัวสำโรง -วัดอ่าวช้างไล่	ทำบุญตักบาตร, พิธีสงฆ์, ทำบุญ, รดน้ำขอพร ผู้สูงอายุ	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา - วัดหัวสำโรง - วัดอ่าวช้างไล่	
๑๓ เม.ย.	ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	-วัดหัวสำโรง -วัดอ่าวช้างไล่	จัดกิจกรรมรดน้ำพระ, รดน้ำผู้สูงอายุ	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	
เม.ย.	งานคัดเลือกทหาร	ศาลาประชาคม อำเภอแปลงยาว	การคัดเลือกทหารและงานแสดงสินค้า จัดเป็นประจำปี	อำเภอแปลงยาว	
มิ.ย.	วันวิสาขบูชา	-วัดหัวสำโรง -วัดอ่าวช้างไล่	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ เวียนเทียน	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	
ก.ค.	โครงการถวายเทียนจำนำ พรรษา	-วัดหัวสำโรง -วัดอ่าวช้างไล่	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ เวียนเทียน	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	
ส.ค.	วันแม่แห่งชาติ	เทศบาลตำบลหัว สำโรง/อำเภอแปลง ยาว	จัดกิจกรรมเฉลิมพระชนมพรรษา และร่วมพิธี ณ ที่ว่า การอำเภอ	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - อำเภอแปลงยาว	

ข้อมูลปฏิทินกิจกรรมประจำปี วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกิจกรรมด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยว

วัน/เดือน/ปี ที่จัดกิจกรรม (โปรดระบุให้ชัดเจน)	ชื่อกิจกรรม/ งานประเพณี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม (โปรดระบุความเป็นมา/ ความสำคัญอย่างย่อ และกิจกรรม)	บุคคล/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ (โปรดระบุให้ชัดเจน)	หมายเหตุ
ส.ค.	วันอาสาฬหบูชา	-วัดหัวสำโรง -วัดอ่าวช้างไล่	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ เวียนเทียน	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	
ต.ค.	วันออกพรรษา	-วัดหัวสำโรง -วัดอ่าวช้างไล่	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	
พ.ย.	ประเพณีลอยกระทง	-วัดหัวสำโรง -วัดอ่าวช้างไล่	จัดกิจกรรมและสถานที่อำนวยความสะดวก ในการลอยกระทง	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	
ธ.ค.	วันพ่อแห่งชาติ	เทศบาลตำบลหัว สำโรง/อำเภอแปลง ยาว	จัดกิจกรรมเฉลิมพระชนมพรรษา และร่วมพิธี ณ ที่ว่าการอำเภอ	- เทศบาลตำบลหัวสำโรง - กองการศึกษา	